

Marktconsultatie Gladheidsbestrijding

Verslag van de marktconsultatie op het gebied van gladheidsbestrijding

Uitgegeven door	Inkoop- en Contractmanagement PPO
Auteur	Benjamin Regeer
Telefoon	06 55687379
E-mail	benjamin.regeer@rws.nl
Datum	15-11-2023
Versienummer	1.0
Status	Definitief

Inhoud

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	DOEL VAN DE GEHOUDEN MARKTCONSULTATIE	4
1.3	DOELGROEP	5
2	SAMENVATTING ANTWOORDEN VRAGENLIJST	6
2.1	KANSEN EN RISICO'S	6
2.2	CONTRACTTYPE EN BPKV	7
2.3	TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN (O.A. DUURZAAMHEID EN INNOVATIES)	8
	BIJLAGE I: VRAGENLIJST	10
	BIJLAGE II: BIJLAGE A BIJ VRAGENLIJST	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Rijkswaterstaat hecht grote waarde aan de input van marktpartijen en wil deze in een vroegtijdig stadium actief betrekken voordat een voorgenomen aanbesteding van start gaat.

Deze marktconsultatie dient om relevante informatie over Gladheidsbestrijding te krijgen. Deze informatie kan worden gebruikt voor een volgende aanbesteding.

1.2 Doel van de gehouden marktconsultatie

Rijkswaterstaat heeft het marktconsultatiedocument Gladheidsbestrijding op 20 juli 2023 gepubliceerd met kenmerk AT-2023-08 Gladheidsbestrijding.

Met deze marktconsultatie heeft Rijkswaterstaat beoogt:

- De best mogelijke aanbesteding te maken die aansluit op deze specifieke markt;
- Inventariseren wat de concrete behoeftes van deze specifieke markt zijn en deze te proberen effectief te ondersteunen;
- Meer inzicht te krijgen in deze specifieke markt;
- Meer inzicht te geven in het beleid van Rijkswaterstaat;
- Meer inzicht te krijgen in de ervaring van de markt m.b.t. de onderwerpen zoals duurzaamheid;
- Meer inzicht te krijgen in de (on)mogelijkheden van de marktpartijen;
- zoveel mogelijk marktpartijen te bereiken;
- zoveel mogelijk marktpartijen te interesseren en stimuleren tot meedenken en meedoen;
- Met de kennis die tijdens de marktconsultatie wordt opgedaan een aanbestedingsprocedure en/of contract scherper formuleren voor de markt; en
- Meer inzicht te krijgen in de marktontwikkelingen, trends en innovatieve oplossingen.

Gedurende de periode van 30 augustus tot 13 oktober hebben er individuele gesprekken plaatsgevonden met de aangemelde partijen. Deze gesprekken zijn gevoerd aan de hand van de door deelnemers ingevulde vragenlijst.

In hoofdstuk 2 is een samenvatting opgenomen van de binnengekomen antwoorden inclusief eventuele aanvullingen en verduidelijkingen vanuit de individuele gesprekken. De individuele ingediende vragenlijsten zijn expliciet geen onderdeel van dit document en zullen niet gepubliceerd worden.

Rijkswaterstaat benadrukt dat er aan deze marktconsultatie geen rechten kunnen worden ontleend. Verkregen inzichten uit de marktconsultatie gebruikt Rijkswaterstaat (waar relevant):

- In de voorbereiding van een eventuele aanbesteding;
- Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om deze inzichten niet of niet volledig te gebruiken;
- Rijkswaterstaat probeert zo transparant mogelijk te werk te gaan, door algemeen verslag van de marktconsultatie te sturen naar de deelnemende partijen.

1.3 Doelgroep

Deze marktconsultatie heeft zich gericht tot bedrijven in de markt die diensten kunnen verzorgen op het gebied van gladheidsbestrijding (de zogenoemde tracties).

Om zoveel mogelijk (nieuwe) marktpartijen te laten deelnemen aan de marktconsultatie heeft er voorafgaande hieraan een marktverkenning plaatsgevonden met behulp van een mini-enquête.

Deze mini-enquête is uitgezet bij diverse branche organisaties, verspreid middels posters op steunpunten, gedeeld op LinkedIn en gedeeld via de mail naar verschillende aannemers en bijbehorende onderaannemers. Aan deze mini-enquête hebben 58 partijen deelgenomen.

Om het voor alle deelnemers aan de marktconsultatie zo laagdrempelig mogelijk te houden is er vervolgens door Rijkswaterstaat voor gekozen gesprekken één op één te voeren. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden op verschillende locaties en tijden in het land. Hierbij is rekening gehouden met de bouwvak en geografische ligging van de locaties. De marktpartijen konden zich inschrijven op het, voor hen, meest geschikt locatie en tijdstip. Aan de marktconsultatie hebben 15 partijen deelgenomen en zijn er 13 gesprekken gevoerd.

2 Samenvatting antwoorden vragenlijst

2.1 Kansen en risico's

Onderstaande heeft betrekking op de vragen 5,6 en 8.

Vraag 5: Welke risico's en kansen ziet u de komende jaren in deze specifieke markt?

- a) Op welke wijze kunt u daarop anticiperen?
- b) Op welke wijze kunnen wij daarop anticiperen?

Vraag 6: Voorziet u uit- of juist toetredende marktpartijen? Waarom?

Vraag 8: Ervaart u problemen met het opleiden van uw medewerkers?

De volgende risico's zijn benoemd:

- Strooiacties van 2-uur, dit is te krap mede in relatie tot veiligheid;
- Vaste vergoeding is te laag, indexering niet mogelijk, kosten niet overal weg te schrijven;
- Consignatietoeslag is niet conform CAO;
- Veiligheid in geding door achterstallig onderhoud van materiaal en steunpunten;
- Moment van afroepen, tussen 23.00u en 04.00u, zorgt ervoor dat het werk minder aantrekkelijk is- motivatie bij nieuwe chauffeurs;
- Zwaar materieel, hoge opbouwkosten van de voertuigen;
- Te weinig praktijkkennis, in het gehele speelveld (zowel coördinator, als chauffeurs);
- In bepaalde regio's worden er uittredende partijen verwacht vanwege huidige contractvorm en beleid, met name in het MKB;
- Hoofdaannemer beloond onderaannemers onvoldoende of neemt hem zijn overige werkzaamheden af;
- Anderstalige chauffeurs in relatie tot Nederlandstalige software, uitleg en opleiding.

De volgende kansen zijn benoemd:

- Landelijk automatisch strooien;
- Wellicht eerder strooien, kans op nog een strooiroede is zeer klein;
- Meer verantwoordelijkheid richting aannemers rondom strooiacties, gezamenlijke besluiten, aannemers staan midden in de regio;
- Eerdere, open en eerlijke communicatie vanuit RWS, o.a. weersinformatie;
- Gecombineerde routes met samenwerkingspartners;
- Vaste kosten "open en bloot" samen vooraf bespreken;
- In de toekomst anderstalige opleidingen.

2.2 Contracttype en BPKV

Onderstaande heeft betrekking op de vragen 7, 9 en 13.

Vraag 7: Ervaart u bepaalde beperkingen/belemmeringen om mee te kunnen doen aan een eventuele aanbesteding? Zo ja, welke beperkingen/belemmeringen?

Vraag 9: Welke mogelijke kwalitatieve gunningscriteria (BKPV) acht u relevant en waarom?

Vraag 13: Acht u een ander type contract geschikter voor Gladheidsbestrijding? Zo ja, welke?

De volgende beperkingen/belemmeringen zijn benoemd:

- Professionaliteit vanuit Rijkswaterstaat, doen wat het zegt en afspraken daadwerkelijk nakomen;
- Boetes vs gecontracteerde marktpartij, moet landelijk in één lijn zijn;
- Plan van aanpak / BPKV, niet meer gunnen op laagste prijs;
- Speculatie in inschrijfsom is niet gewenst;
- Het aan de voorkant aanleveren van bepaalde zekerheden (bijv. X procent eigen materieel, exclusiviteit) kan leiden tot een speculatieve inschrijving, dan wel uitsluitingen van (onder)aannemers;
- Financiële omvang van percelen is beperkt / te veel versnippering;
- Marktconsultatie per regio / contract, voorafgaande aan aanbesteding;

De volgende aspecten met betrekking tot BPKV zijn benoemd:

- Eerlijk werk voor eerlijk geld, duurzame en eerlijke relatie met onderaannemers;
- Duurzame inzetbaarheid;
- Garanties beschikbaarheid vloot;
- Afstand tot steunpunten;

De volgende aspecten met betrekking tot contractvormen zijn benoemd:

- Samenwerking OG/ON, gedeelde verantwoordelijkheid;
- Bouwteams, twee-fase contracten;
- Meer samenwerkingsgericht, minder juridisch dichttimmeren;
- Veiligheid meer onderdeel laten uitmaken van de overeenkomst;
- Wederzijdse transparantie in inschrijfsom, aan de voorkant wat moet er allemaal in en vanuit de markt wat zit er in;
- Contracten voor minimaal vijf jaar vast, met verlening van twee jaar;
- Innovatie trapsgewijs doorvoeren;
- Gluur bij de burens, provincie/gemeente die wel "alles" uit handen hebben gegeven.

2.3 Toekomstige ontwikkelingen (o.a. duurzaamheid en innovaties)

Onderstaande heeft betrekking op de vragen 3, 10, 11 en 12.

Vraag 3: Welke innovaties ziet u in deze markt (gladheidsbestrijding)?

Vraag 10: In welke mate is uw organisatie duurzaam ingericht en welke concrete voorbeelden kunt u hierbij noemen?

Vraag 11: Er is een duurzaamheidsambitie (CO2 prestatieladder, voertuig emissienormen en MKI) vanuit Rijkswaterstaat (zie bijlage A bij dit document), wat moeten wij volgens u doen zodat u onderdeel kan zijn van deze ambitie?

Vraag 12: De Rijksoverheid en zodoende ook Rijkswaterstaat hebben de ambitie om Social Return on Investment (SROI) op te nemen in alle contracten en dus ook in toekomstige gladheidsbestrijdingscontracten, hoe kijkt u hier tegenaan en welke mogelijkheden zit u hierin?

De volgende punten met betrekking toekomstige ontwikkelingen zijn benoemd*:

- Inzet van drones, bijv. ten behoeve van beoordelen situatie op de weg middels infrarood;
- Andere mengverhouding van het zout;
- Dynamisch strooien / risico gestuurd strooien;
- Inzet van AI bij het voorspellen van gladheid;
- Gebruik maken van de informatie uit auto's van weggebruikers;
- Meer up-to-date communicatiemiddelen voor het afroepen van strooiacties;
- Langere duur van contracten om duurzaam materieel / innovaties, af te schrijven / te verwezenlijken, minimum van 5 jaar (i.v.m. afschrijving);
- Nadenken over eventuele randvoorwaarden (bijv. oplaadpunten voor materieel, mocht je elektrisch materieel eisen);
- Regionale verschillen in beschikbaar materieel, niet overal EURO6;
- Duurzamere brandstoffen;
- CO2 prestatieladder toevoegen.

Het volgende punt met betrekking tot SROI is benoemd::

- SROI op de gladheidswerkzaamheden is niet wenselijk / mogelijk, bedrijf breed zijn er wel mogelijkheden.

*Doordat de aspecten onderlinge samenhang hebben zijn de benoemde punten niet verder onderverdeeld

2.4 Samenvattend

Aan deze landelijke marktconsultatie hebben 15 partijen deelgenomen. De partijen die hebben deelgenomen zijn zowel landelijk als regionaal opererend. Het merendeel van de gesproken partijen is (onder de huidige voorwaarden) zelfstandig in staat in te schrijven op de onderhavige contracten.

Opvallende zijn de risico's die worden gezien op het gebied van veiligheid. Dit valt uiteen in de snelheid waarop gehandeld dient te worden na afroep (2-uurs tijdvak is te krap), de medewerkers moeten met grote spoed naar het steunpunt onder gevaarlijke omstandigheden. Het moment van afroepen, medewerkers worden nachtelijks gewekt. Het in lastige omstandigheden opbouwen van het materieel alsmede het achterstallig onderhoud op de steunpunten.

Naast veiligheid wordt de vergoeding als risico gezien dit mede gezien het grillige verloop van het strooiseizoen en niet voorziene risico's die prijsstijgingen tot gevolg hebben.

Hier tegenover worden er kansen gezien rondom meer verantwoordelijkheid neerleggen bij de markt en het eerder overgaan tot strooiacties.

Marktpartijen zien graag een landelijk uniform optredende opdrachtgever, die een ieder duidelijk en eerlijk behandelt zonder dat er regionale verschillen zichtbaar zijn. Vanwege regionale verschillen wordt niet men graag dat Rijkswaterstaat hier in voldoende mate rekening mee (blijft) houden, onder andere een regionale marktconsultatie wordt hier als voorbeeld voor genoemd.

Verder dienen speculatieve inschrijvingen vermeden te worden en ziet men liever contracten waarin de risico's tot een minimum beperkt zijn omdat de werkzaamheden vaak geen corebusiness zijn en hierdoor niet verliesgevend mogen zijn.

De contracten kunnen volgens de deelnemers zeker middels BPKV op de markt gezet worden, hierbij worden criteria als samenwerking, duurzaamheid en beschikbaarheid genoemd als mogelijke criteria. Gedacht kan ook worden aan een contractvorm en aanbesteding die meer op samenwerking is gericht waarbij "eerlijk geld voor eerlijk werk" genoemd wordt als uitgangspunt.

Er worden kansen gezien op het gebied van verdere verantwoordelijkheid beleggen bij de aannemers, men ziet hiervan voorbeelden bij provincies en gemeentes.

Op het gebied van innovaties zijn er in de toekomst wellicht kansen op het gebied van info verkregen vanuit weggebruikers en de inzet van drones en AI.

Er zijn duidelijk regionale verschillen* te onderscheiden met name op het gebied van duurzaamheid. Dit heeft vooral betrekking op het materieel in vooral de noordelijke (Groningen, Friesland, Drenthe) en zuidelijke (Limburg) provincies.

*In de eerder genoemde resultaten zijn de regionale verschillen niet zichtbaar omdat anders het overall beeld, wat is beoogd met deze landelijke marktconsultatie, te veel verstoord zal worden.

Bijlage I: Vragenlijst

Nr.	Vraag:
1.	Wat is de omvang van uw organisatie (omzet en aantal fte's)?
Beantwoording:	
2.	Bent u reeds werkzaam op het gebied van gladheidsbestrijding?
Beantwoording:	
3.	Welke innovaties ziet u in deze markt (gladheidsbestrijding)?
Beantwoording:	
4.	Op welke manier onderscheidt uw organisatie zich van haar concurrentie?
Beantwoording:	
5.	Welke risico's en kansen ziet u de komende jaren in deze specifieke markt? a) Op welke wijze kunt u daarop anticiperen? b) Op welke wijze kunnen wij daarop anticiperen?
Beantwoording:	
6.	Voorziet u uit- of juist toetredende marktpartijen? Waarom?
Beantwoording:	
7.	Ervaart u bepaalde beperkingen/belemmeringen om mee te kunnen doen aan een eventuele aanbesteding? Zo ja, welke beperkingen/belemmeringen?
Beantwoording:	
8.	Ervaart u problemen met het opleiden van uw medewerkers?
Beantwoording:	
9.	Welke mogelijke kwalitatieve gunningscriteria (BKPV) acht u relevant en waarom?
Beantwoording:	
10.	In welke mate is uw organisatie duurzaam ingericht en welke concrete voorbeelden kunt u hierbij noemen?
Beantwoording:	
11.	Er is een duurzaamheidsambitie (CO2 prestatieladder, voertuig emissienormen en MKI) vanuit Rijkswaterstaat (zie bijlage A bij dit document), wat moeten wij volgens u doen zodat u onderdeel kan zijn van deze ambitie?
Beantwoording:	
12.	De Rijksoverheid en zodoende ook Rijkswaterstaat hebben de ambitie om Social Return on Investment (SROI) op te nemen in alle contracten en dus ook in toekomstige gladheidsbestrijdingscontracten, hoe kijkt u hier tegenaan en welke mogelijkheden zit u hierin? (zie bijlage A bij dit document)
Beantwoording:	
13.	Acht u een ander type contract geschikter voor Gladheidsbestrijding? Zo ja, welke?
Beantwoording:	

Nr.	Vraag:
14.	Wat is u opgevallen aan deze marktconsultatie?
Beantwoording:	
15.	Welke vragen mist u die u wel had verwacht? (deze worden besproken bij de individuele toelichtende gesprekken, zie voor de procedure paragraaf 2.3 van het marktconsultatiedocument)
Beantwoording:	
16.	Heeft u nog punten ter aandacht die u mee wilt geven voor een eventuele aanbesteding?
Beantwoording:	

Zie ook bijlage A

- **CO2 prestatieladder**
- **Voertuig emissienormen**
- **MKI**
- **SROI**

Bijlage II: Bijlage A bij vragenlijst

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Bijlage A Duurzaamheid SROI

RWS BEDRIJFSVERTROUWELIJK

1

Speerpunten Duurzaamheid Rijkswaterstaat

"Parijs waarmaken"

- 2030: Energieneutraal en klimaatneutraal
- 2030: Stikstof en fijnstof verminderen

"Economie zonder afval"

- 2030: RWS werkt circulair
- 2030: -50% primaire grondstoffen
- 2050: Geen afval

"Nederland mooier maken"

- Denken vanuit de gebiedsopgave
- Meervoudig gebruikt
- Samen met anderen

2

Toekomstige ontwikkelingen Duurzaamheid

- CO2 prestatieladder
- Voertuig emissienormen
- MKI

3

CO2 prestatieladder

Opdrachtnemers die een aanbieding doen waaruit blijkt dat ze aantoonbaar hun best doen om minder CO₂ uit te stoten door zuinig met energie om te gaan, krijgen van Rijkswaterstaat een voordeel bij de gunning.

Rijkswaterstaat gebruikt daarvoor de CO₂-prestatieladder als instrument om te komen tot concrete en meetbare afspraken in contracten.

Hoe werkt het?

Een inschrijving met een energiezuinige uitvoering gaat als volgt. De aanbieder geeft in de aanbieding aan dat hij de opdracht zal uitvoeren op een van de 5 tredes (ambitieniveaus) van de CO₂-prestatieladder. Hoe hoger de trede, des te hoger de inspanning moet zijn om minder CO₂ uit te stoten.

Ambitieniveau en fictieve korting

Een toezegging van een hogere trede, resulteert in een hogere fictieve aftrek van de inschrijfprijs.

Meer informatie zie: [Website Rijkswaterstaat](#)

4

CO2 prestatieladder

Contractuele teksten:

"In onderstaande tabellen staat het standaard BPKV-criterium CO2-Prestatieladder. De begrippen die gehanteerd worden in dit BPKV-criterium, worden uitgelegd in Handboek CO2-Prestatieladder 3.1. Voor de toepassing van het BPKV-criterium is het Handboek maatgevend met betrekking tot de uitleg van de in onderstaande tabellen gehanteerde begrippen en normen.

Een bedrijf dat zich op een bepaald niveau wil laten certificeren, moet uiteraard aan alle eisen van het Handboek voldoen. Maar een bedrijf dat alleen voor een specifiek project wil aantonen dat het bij de uitvoering van het project aan een bepaald niveau heeft voldaan, heeft het Handboek alleen nodig voor de uitleg van de in onderstaande tabellen gehanteerde begrippen en normen. In de formuleringen van het standaard BPKV-criterium is daarmee al rekening gehouden, omdat deze formuleringen uitgaan van het project (met project wordt hier de opdracht bedoeld), en niet van het hele bedrijf.

De vijf volgende CO2-ambitieniveaus in het kader van de Economisch Meest Voordelige Inschrijving met de beste prijs-kwaliteitverhouding (BPKV) worden onderkend:"

5

CO ₂ -AMBITIENIVEAU 1					
Ambitieniveau 1	Aspect	Subcriteria		Aspect	Subcriteria
	1A Energie verbruik	1. Identificatie en analyse van te verwachten en werkelijke energiestromen van het project heeft plaats gevonden.	1B	Energie-reductie	1. De opdrachtnemer onderzoekt aantoonbaar de mogelijkheden het energieverbruik te reduceren van het project.
		2. Alle te verwachten en werkelijke energiestromen van het project zijn aantoonbaar in kaart gebracht.			2. De opdrachtnemer maakt een verslag van een onafhankelijke interne controle voor het project.
		3. Deze lijst wordt gedurende de looptijd van het project regelmatig opgevolgd en actueel gehouden.			
	1C Communicatie	1. De opdrachtnemer Communiceert aantoonbaar intern op ad hoc basis over het energiereductie beleid van het project.	1D	CO ₂ -reductie initiatieven	1. De opdrachtnemer toont aan op de hoogte te zijn van sector en/of keteninitiatieven op het gebied van CO ₂ -reductie die relevant zijn voor het project.
		2. De opdrachtnemer Communiceert aantoonbaar extern op ad hoc basis over het energiereductie beleid van het project.			2. De opdrachtnemer kent de sector- en keteninitiatieven en hun relevantie voor het project en bespreekt deze in het managementoverleg.

6

CO ₂ -AMBITIENIVEAU 2					
Ambitieniveau 2	2A	Subcriterium	Subcriteria	2B	Subcriteria
		Energie verbruik	1. Alle te verwachten en werkelijke energiestromen van het project worden kwantitatief in kaart gebracht.		1. De opdrachtnemer formuleert een kwalitatief omschreven doelstelling om energie te reduceren en heeft maatregelen benoemd voor het project.
			2. De lijst is volledig en wordt gedurende de looptijd van het project aantoonbaar regelmatig opgevolgd en actueel gehouden.		2. De opdrachtnemer formuleert een omschreven doelstelling voor gebruik van alternatieve brandstoffen en/of gebruik van groene stroom op het project.
			3. De opdrachtnemer maakt een energiebeoordeling voor het project.		3. De energie- en reductiedoelstelling en de bijbehorende maatregelen worden gedocumenteerd, geïmplementeerd en gecommuniceerd aan alle werknemers van de opdrachtnemer voor zover betrekken bij project.
	2C	Communicatie	Subcriteria	2D	Subcriteria
			1. De opdrachtnemer communiceert structureel intern over het energiebeleid van het project. De communicatie omvat minimaal het energiebeleid en reductiedoelstellingen van het project.		1. De opdrachtnemer onderzoekt aantoonbaar de mogelijkheden om project specifieke maatregelen voortkomend uit relevante initiatieven te implementeren in het project.
			2. De opdrachtnemer realiseert inzake CO ₂ -reductie een effectieve stuurcyclus met tagewijzen verantwoordelijkheden voor het project.		
			3. De opdrachtnemer identificeert de externe belanghebbenden voor het project.		

7

CO ₂ -AMBITIENIVEAU 3					
Ambitieniveau 3	3A	Aspect	Subcriteria	3B	Subcriteria
		CO ₂ -reductie	1. De opdrachtnemer maakt een rapportage van: a. de te verwachten scope 1 & 2 CO ₂ -emissies en CO ₂ -emissies van business travel van het gehele project en b. de uitgewerkte actuele emissie-inventaris voor de werkelijke scope 1 & 2 CO ₂ -emissies en CO ₂ -emissies van business travel van het project, conform ISO 14064-1.		1. De opdrachtnemer formuleert een kwantitatieve reductiedoelstelling voor scope 1 & 2 CO ₂ -emissies en CO ₂ -emissies van business travel van het project, uitgedrukt in absolute getallen of percentages ten opzichte van een of meerdere referentieperiodes en benoemt ten minste de typen maatregelen en heeft een bijbehorend plan van aanpak opgesteld inclusief de te nemen maatregelen.
			2. De emissie-inventaris uit 3A.1b van het project wordt door een onafhankelijke instelling geïnterpreteerd met ten minste een beperkte mate van zekerheid.		
	3C	Communicatie	Subcriteria	3D	Subcriteria
			1. De opdrachtnemer communiceert structureel intern en extern over de CO ₂ -reductie (scope 1 & 2 en business travel), de kwantitatieve reductiedoelstelling(en) en de maatregelen in het project. De communicatie omvat minimaal het energiebeleid en de reductiedoelstellingen van het project, een omschrijving van de gehanteerde referentie(s), mogelijkheden voor individuele bijdragen, informatie betreffende het huidige energieverbruik en trends binnen het project.		1. De opdrachtnemer toont aan dat er in het project specifieke maatregelen afgeleid van een (reduc of kosten) initiatief op het gebied van CO ₂ -reductie worden doorgevoerd.
			2. De opdrachtnemer maakt een gedocumenteerd intern en extern communicatieplan met vastgelegde taken, verantwoordelijkheden en wijzen van communicatie.		

8

Ambitieniveau 4

CO ₂ -AMBITIENIVEAU 4					
4A	Aspect	Subcriteria	4B	Aspect	Subcriteria
	CO ₂ uitstoot	1. De opdrachtnemer toont aan inzicht te hebben in de te verwachten meest materiële emissies uit scope 3 voor het project, en toont voor één van de meest materiële (ketens van) activiteiten van het project de CO₂-uitstoot per eenheid aan. 2. De opdrachtnemer maakt een kwaliteitsmanagement plan voor de inventaris van het project.		CO ₂ reductie	1. De opdrachtnemer formuleert, op basis van het inzicht in de te verwachten meest materiële emissies uit scope 3 van het project, daaraan gekoppeld, een CO₂-reductiedoelstelling en heeft een bijbehorend plan van aanpak opgesteld inclusief de te nemen maatregelen. Doelstelling wordt uitgedrukt in een absoluut getal of percentage ten opzichte van een (of meerdere) relevante referentie(s) en binnen een vastgelegde termijn. 2. De opdrachtnemer rapporteert periodiek (intern én extern) de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het project.
4C	Communicatie	1. De opdrachtnemer toont aan dat zij een reguliere (ten minste 2x per jaar) dialoog onderhoudt met belanghebbenden binnen o.a. overheid en NGO's (minimaal 2) over haar CO₂ reductiedoelstelling en maatregelen in het project zal onderhouden. 2. De opdrachtnemer toont aan dat de door overheid en/of NGO geformuleerde punten van zorg over het project zijn geïdentificeerd en geadresseerd.	4D	CO ₂ reductie initiatieven	1. De opdrachtnemer toont aan dat zij initiatiefnemer is van de toepassing in het project van vernieuwende maatregelen die CO₂-reductie beogen en tevens de sector faciliteren om CO₂ reductie te bereiken, door het verbinden van de naam van de organisatie aan het initiatief in het project, door publicaties en door bevestiging van belanghebbenden.

9

Ambitieniveau 5

CO ₂ -AMBITIENIVEAU 5					
5A	Aspect	Subcriteria	5B	Aspect	Subcriteria
	CO ₂ uitstoot	1. De opdrachtnemer toont aan inzicht te hebben in de materiële ketens van het project en de meest relevante activiteiten van het project, en toont voor één van de meest materiële (ketens van) activiteiten van het project de CO₂-uitstoot per eenheid aan. 2.1. De opdrachtnemer formuleert voor het project een CO₂ reductiedoelstelling en heeft een bijbehorend plan van aanpak opgesteld inclusief de te nemen maatregelen. 2.2. De opdrachtnemer rapporteert periodiek (intern én extern) de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het project. 2.3. De opdrachtnemer toont aan dat de door overheid en/of NGO geformuleerde punten van zorg over het project zijn geïdentificeerd en geadresseerd. 3. De opdrachtnemer toont aan dat zij initiatiefnemer is van de toepassing in het project van vernieuwende maatregelen die CO₂-reductie beogen en tevens de sector faciliteren om CO₂ reductie te bereiken, door het verbinden van de naam van de organisatie aan het initiatief in het project, door publicaties en door bevestiging van belanghebbenden.		CO ₂ reductie	1. De opdrachtnemer formuleert, op basis van het inzicht in de te verwachten meest materiële emissies uit scope 3 van het project, daaraan gekoppeld, een CO₂-reductiedoelstelling en heeft een bijbehorend plan van aanpak opgesteld inclusief de te nemen maatregelen. Doelstelling wordt uitgedrukt in een absoluut getal of percentage ten opzichte van een (of meerdere) relevante referentie(s) en binnen een vastgelegde termijn. 2. De opdrachtnemer rapporteert periodiek (intern én extern) de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het project.

10

Ambitieniveau 5

CO ₂	Commissie	CO ₂	CO ₂ -reductie
	1. De opdrachtnemer communiceert afdoende over de manier waarop het project fundamenteel als open proces voor innovatie of verduurzaming wordt opgezet en over de wijze waarop hij andere organisaties in de sector of buiten sector heeft betrokken.		1. De opdrachtnemer gebruikt het project als open platform van innovatie of verduurzaming waarbij andere organisaties in de sector of buiten de opdrachtgever een belangrijke rol spelen in de realisatie van duurzame CO ₂ -reductie op basis van de maatregelen die het project.
	2. De opdrachtnemer communiceert afdoende over de manier waarop het project wordt opgezet en over de wijze waarop hij andere organisaties in de sector of buiten de opdrachtgever een belangrijke rol speelt in de realisatie van duurzame CO ₂ -reductie op basis van de maatregelen die het project.		2. De opdrachtnemer gebruikt het project als open platform van innovatie of verduurzaming waarbij andere organisaties in de sector of buiten de opdrachtgever een belangrijke rol spelen in de realisatie van duurzame CO ₂ -reductie op basis van de maatregelen die het project.

11

"De inschrijver(s) verklaart (verklaren) zich bereid de uitvoering van de opdracht op een duurzame wijze ter hand te nemen en daarbij adequaat invulling te geven aan een CO₂-reductie op:

- ☐ CO₂-ambitieniveau 1 (fictieve vermindering inschrijvingssomplafondbedrag van 1 %)
- ☐ CO₂-ambitieniveau 2 (fictieve vermindering inschrijvingssomplafondbedrag van 2 %)
- ☐ CO₂-ambitieniveau 3 (fictieve vermindering inschrijvingssomplafondbedrag van 3 %)
- ☐ CO₂-ambitieniveau 4 (fictieve vermindering inschrijvingssomplafondbedrag van 4 %)
- ☐ CO₂-ambitieniveau 5 (fictieve vermindering inschrijvingssomplafondbedrag van 5 %)
- ☐ geen van de bovenstaande CO₂-ambitieniveau's"

12

"De inschrijver(s) verklaart (verklaren) de opdracht op het hierboven aangegeven CO₂-ambitieniveau te realiseren en dit aan te tonen door:

- een CO₂-Bewust certificaat te overleggen dat past bij het aangeboden CO₂-ambitieniveau. Indien de inschrijver bestaat uit een samenwerkingsverband van ondernemers, overlegt iedere ondernemer in dat samenwerkingsverband een CO₂-Bewust certificaat dat ten minste past bij het aangeboden CO₂-ambitieniveau, of
- project specifiek bewijsstukken te leveren dat de opdracht wordt uitgevoerd met toepassing van de criteria zoals vermeld in de tabellen opgenomen in het document 'Handreiking Aanbesteden Versie 3.1, Het BPKV-criterium CO₂-Prestatieladder voor aanbestedende diensten' (30-09-2021, Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen), welke criteria tevens zijn opgenomen in bijlage K "Ambitieniveau CO₂ reductie". De toetsing wordt, met inachtneming van de voorwaarden zoals opgenomen in de aanbestedingsleidraad, uitgevoerd door de volgende certificerende instelling:...."

13

Voertuig emissienormen

RWS neemt minimumcontracteisen op, o.a. voor de uitstoot van het materieel in verschillende vermogenscategorieën. Die eisen worden in de loop van de tijd steeds strenger:

	Periode 1 2023-2024	Periode 2 2025-2027	Periode 3 2028-2029	Periode 4 2030 en verder
Licht ('minimaterieel') (<19 kW)	geen eis	geen eis	100% ZE	100% ZE
Zeer licht (19-37 kW)	stage IIIa	stage IIIa	100% ZE	100% ZE
Licht (37-56 kW)	stage IIIb	stage IIIb	100% ZE	100% ZE
Middelzwaar materieel (56-130 kW)	stage IIIb	Stage V of IV met roetfilter	Stage V of IV met roetfilter	Stage V of IV met roetfilter 100% ZE (2035)
Zwaar materieel (130-560kW)	stage IIIb	Stage V of IV met roetfilter	Stage V of IV met roetfilter	Stage V of IV met roetfilter 100% ZE (2035)
Zeer zwaar materieel (>560kW) Specialistisch materieel (levensduur >15 jaar)	stage IIIb	stage IIIb	Katalysator en roetfilter	Stage V of IV met roetfilter 100% ZE (2035)
Stationair	stage IIIb	Stage V of IV met roetfilter	100% ZE	100% ZE
N1 – Bestelbusjes	EURO 5	EURO 6	100% ZE	100% ZE
M1 – Personenvervoer	EURO 5	EURO 6	EURO 6	100% ZE
N2 – Lichte vrachtwagens	EURO 5	EURO 6	EURO 6	100% ZE
N3 – Zware vrachtwagens M2/M3 – Bussen	EURO 5	EURO 6	EURO 6	EURO 6

14

MKI

- MKI= Milieukostenindicator
- Kwantitatieve vergelijking
- 11 Milieueffecten

Meer informatie zie: [website Rijkswaterstaat](https://www.rijkswaterstaat.nl)

15

SROI

De afgelopen jaren is de aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) sterk toegenomen, wat in 2019 heeft geresulteerd in een kabinetsbeleid over de inkoopstrategie.

Deze inkoopstrategie, ook bekend onder de naam 'Inkopen met impact', beschrijft dat duurzaam, sociaal en innovatief inkopen voortaan de standaard is bij het Rijk. De ambitie in deze strategie is om via inkoop oplossingen te bieden die goed zijn voor mensen, milieu en economie (people, planet, prosperity).

De rijksoverheid wil het maatschappelijk effect maximaliseren, bewust en gericht, door dit in elke inkoopopdracht een prominente plek te geven.

16

Visie social return van de Rijksoverheid

"Iedereen heeft recht op betaald werk, ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door maatwerk te bieden en anders naar de mogelijkheden te kijken, kunnen we veel. Daarom werken HR en Inkoop Rijk samen met leveranciers aan 'Maatwerk voor Mensen'. Een social return-aanpak (waarin we niet alleen moeten zorgen voor het financiële, maar ook voor het maatschappelijke rendement van de samenwerking) en de Banenafpraak (mensen uit het doelgroepenregister) worden in samenhang gezien met als doel mensen uit de doelgroep aan vast werk te helpen bij het Rijk of elders. Ieders inzet is hierbij belangrijk: samen kunnen we een groot en waardevol netwerk creëren. Een netwerk waarin we van elkaar leren door ieder onze expertise en persoonlijkheid in te brengen."

Het creëren van werk door middel van social return volgens bovenstaande visie wordt door het Rijk uitgevoerd onder de noemer Maatwerk voor Mensen (zie <https://www.maatwerkvoormensen.nl>).

17

De Rijksoverheid stimuleert met Maatwerk voor Mensen om het gesprek met leveranciers aan te gaan en hier samen invulling aan te geven. De nieuwe werkwijze geeft voor zowel Opdrachtgever als Opdrachtnemer meer ruimte voor maatwerk en/of het bedienen van bredere sociale doelstellingen. Bij aanbestedingen die onder IenW en RWS vallen, wordt deze werkwijze gestimuleerd.

Social Return bij RWS

Social return betekent dat RWS als overheidsorganisatie niet alleen moet zorgen voor het financiële rendement, maar ook het maatschappelijke rendement in de samenwerking met partners. Met het doel dat iedereen volwaardig mee kan doen in de samenleving. De Groeituin Social Return (hierna: de Groeituin) is een innovatief concept dat is ontwikkeld door RWS voor de invulling van social return op de MVI-thema's: Banenafpraak, social return en inkopen bij sociale ondernemingen.

18

In de Groeituin maken Opdrachtnemer en Opdrachtgever maximaal gebruik van hun kennis en expertise door met een andere bril te kijken naar de mogelijkheden om te investeren in de ontwikkeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het is een aanpak waarbij de doelstellingen van de Banenafpraak en social return samenkomen.

Na gunning van de (raam)Overeenkomst(en) dient Opdrachtnemer het social return beleid Maatwerk voor Mensen conform de werkwijze van de Groeituin toe te passen, waarbij het realiseren van sociale impact centraal staat. Zie: [Social Return: Groeituin | Rijkswaterstaat](#)

Na definitieve gunning vindt een dialoog plaats tussen de Groeituin en Opdrachtnemer, waarin de werkwijze en de mogelijkheden worden besproken. Opdrachtnemer dient na deze dialoog een plan van aanpak aan te leveren waarmee wordt voldaan aan het social return beleid van de Groeituin, welke na akkoord van de Groeituin dient te worden uitgevoerd.